

Всеукраїнський музейний форум: діалог із суспільством

3–5 липня 2017 р. у м. Переяславі-Хмельницькому відбувся Всеукраїнський музейний форум, присвячений 1110-річчю міста. Його організаторами виступили Переяслав-Хмельницька міська рада, Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» та Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. Для проведення Форуму був створений оргкомітет, Національну спілку краєзнавців України в якому представляла заступник голови НСКУ Руслана Маньковська.

У Форумі взяли участь понад 150 музейників, науковців, освітян, мистецтвознавців, представників органів державної влади та засобів масової інформації. На урочистому відкритті заходу, яке відбулося в актовому залі Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, його учасників привітали ректор університету, заступник голови НСКУ, член-кореспондент Академії педагогічних наук України, доктор історичних наук, професор Віктор Коцур, міський голова Переяслава-Хмельницького Тарас Костін та генеральний директор заповідника «Переяслав», кандидат історичних наук Олексій Лукашевич. На урочистостях вшанували пам'ять видатного музейника, Героя України Михайла Сікорського. Музичне вітання подарували гостям із усієї України студенти університету.

На пленарному засіданні з доповідями виступили заступник директора Центру пам'яткознавства, доктор технічних наук, професор Леонід Гріффен, заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, кандидат історичних наук Руслана Маньковська, заступник генерального директора Національного музею українського народно-декоративного мистецтва Адріана В'ялець, директор Музею космонавтики ім. С. П. Корольова в Житомирі Ірина Дячук, завідувач аспірантури-докторантури Академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор історичних наук Віктор Карпов, заступник декана факультету культурології Київського національного університету культури і мистецтв, кандидат педагогічних наук, професор Юлія Ключко. Доповідачі розкрили низку актуальних питань музейної галузі, що стосуються суспільнотворчої ролі сучасних музеїв, участі українських музеїв у міжнародних організаціях, підготовки музейних кадрів.

У наступні дні робота тривала в секціях, у яких взяли участь понад сто учасників Форуму. Вони обговорювали питання удосконалення методів управління музейної галузі, напрями музейної роботи, особливості збереження культурних цінностей на сучасному етапі. Зокрема на секції, модератором якої була заступник голови НСКУ Руслана Маньковська, музейники підняли важливі питання використання сучасних інформаційних технологій у музейній діяльності. Своім досвідом впровадження новітніх підходів поділилися співробітники Національного заповідника «Софія Київська» А. Присікайло та Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» І. Гайдаєнко і С. Вовкодав.

У рамках Форуму діяла виставка літератури з музейної тематики. Свої видання представили Національний заповідник «Софія Київська», Національний науково-природничий музей НАН України, Кам'янський державний історико-культурний заповідник на Черкащині та інші музейні заклади. У ході виставки відбулася презентація монографії Руслани Маньковської «Музеї України в суспільно-історичних викликах ХХ – початку ХХІ століть», яка викликала жвавий інтерес серед науковців та музейників.

Під час Форуму свою художню виставку «Код нації» в університеті представив заслужений діяч мистецтв України художник Юрій Нагулко.

Переяслав-Хмельницький – місто музеїв. Впродовж трьох днів учасники Форуму знайомилися з їхніми скарбами, обмінювалися досвідом із місцевими музейниками.

Учасники Форуму обговорили актуальні питання розвитку музейної галузі в Україні. Вони відзначили високий рівень організації та проведення Форуму, підтримали ініціативу міського голови міста Тараса Костіна щодо проведення Всеукраїнського музейного форуму кожних два

роки. Учасники Форуму наголосили на зростаючій суспільній місії музеїв, їх ролі у збереженні національного культурного надбання, відродженні історичної пам'яті українського народу, формуванні суспільної свідомості.

Під час обговорень були вироблені наступні рекомендації органам державної влади щодо ефективного розвитку музейної галузі:

1. Звернутися до Міністерства культури України про необхідність розробити і затвердити Державну цільову програму розвитку музеїв України на 10 років, в якій передбачити:

1.1. Фінансову стратегію розвитку музейної галузі.

1.2. Мораторій на закриття музеїв та виселення їх з приміщень, в яких вони перебувають, закріпити за музеями земельні ділянки і території, на яких музеї знаходяться.

1.3. Підняття престижу професії музейного працівника, встановивши (окрім національних державних музеїв) доплати до посадових окладів у розмірі 50% – як це вирішено в державі для працівників бібліотек України.

1.4. Баланс оплати праці працівників державних і комунальних національних музеїв, поширивши на комунальні національні музеї встановлення додаткового коефіцієнту підвищення посадових окладів, які застосовуються для державних національних музеїв.

1.5. Удосконалення номенклатури через затвердження типового штатного розпису музеїв усіх форм власності та налагодження системи підвищення кваліфікації працівників музеїв на базі Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

1.6. У рамках законів про декомунізацію здійснити переформатування музейних експозицій з тематики Другої світової війни для збереження фондів вказаного періоду.

2. Підтримати ініціативу Асоціації музеїв космонавтики України про надання Музею кос-

монавтики ім. С.П. Корольова (м. Житомир) статусу Національного як базового музею космонавтики України.

3. Створити Всеукраїнський науково-дослідний музезнавчий центр для координації діяльності музейних закладів різного підпорядкування, освітніх установ та громадських організацій, розробки і реалізації музейних проектів.

4. Організувати при Міністерстві культури України Центр управління Музейним фондом України для створення Державного реєстру національного культурного надбання, контролю за порядком обліку Музейного фонду України, його охороною і збереженням.

5. Звернутись до Міністерства культури України, Верховної Ради України та профільного комітету Верховної Ради України з питань культури та духовності з пропозицією обговорити з фахівцями музейної справи та внести зміни до чинної Інструкції з музейно-фондової роботи, затвердженої у вересні 2016 року.

6. Створити Національний інформаційно-комунікаційний центр для комп'ютеризації та автоматизації обліку музейних експонатів, оцифрування найбільш цінних пам'яток культури і мистецтва, формування Музейної інтернет-мережі України із загальною базою даних культурного надбання країни, Національної інтерактивної карти музеїв України, використання та запровадження новітніх технологій у музейній роботі, інформування міжнародної спільноти про культурні надбання України. Розробити та впровадити національні стандарти із обліку та збереження Музейного фонду України (електронного реєстру).

7. Порушити перед Міністерством освіти і науки України питання про підпорядкування музеїв у вищих навчальних закладах відомчому Міністерству.